

УДК 351.862:327.39(477):061

DOI: 10.37332/2309-1533.2024.4.34

JEL Classification: H77, H83, F15, R58

Андрусів У.Я.,
канд. екон. наук, доцент,
завідувачка кафедри фінансів, обліку та оподаткування,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
Графська О.І.,
д-р екон. наук, доцент,
доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу,
Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТРАНСКОРДОННИМ СПІВРОБІТНИЦТВОМ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Andrusiv U.Ya.,
cand.sc.(econ), Associate Professor,
Head of the Department of Finance, Accounting and Taxation,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
Hradska O.I.,
dr.sc.(econ.), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of hotel restaurant business,
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyi

STRATEGIC DIRECTIONS FOR MODERNIZING PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS OF CROSS-BORDER COOPERATION IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Постановка проблеми. Транскордонне співробітництво виступає одним із ключових інструментів європейської інтеграції, що забезпечує розвиток прикордонних територій, поглиблення економічних зв'язків та гармонізацію регіональної політики між сусідніми державами. В умовах євроінтеграційних процесів України особливої актуальності набуває питання модернізації механізмів державного управління транскордонним співробітництвом відповідно до європейських стандартів та принципів. Сучасні виклики, зокрема необхідність відновлення та розвитку економіки в умовах воєнного стану, євроінтеграційні зобов'язання України, а також потреба в ефективному використанні ресурсів міжнародної технічної допомоги, вимагають комплексного перегляду існуючих підходів до організації транскордонного співробітництва. Недосконалість координаційних механізмів, обмежена інституційна спроможність регіональних органів влади, недостатній рівень адаптації національного законодавства до європейських норм створюють перешкоди для ефективної реалізації транскордонних проектів та програм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розробку теоретико-методологічних засад транскордонного співробітництва зробили В. Борщевський [1], З. Варналій [2], Т. Васильців [3], які досліджували інституційні аспекти та механізми державного регулювання транскордонних відносин.

Питання оцінювання ефективності транскордонного співробітництва також знайшли відображення в роботах В. Гоблика [4], Н. Мікули [5], В. Химинця [6], які аналізували критерії та індикатори результативності транскордонних ініціатив. Методологічні підходи до оцінювання ефективності системи регулювання міжрегіонального та транскордонного співробітництва розроблені в дослідженнях П. Шилепницького [7], О. Шубалого [8], О. Юринця [9]. Серед зарубіжних дослідників варто відзначити праці М. Буфон [10] та Д. Дуран [11] щодо оцінювання ефективності програм транскордонного співробітництва ЄС, Т. Чілі [12] з питань інституційного дизайну євро регіонів.

Водночас, незважаючи на значну кількість публікацій, питання комплексної модернізації механізмів державного управління транскордонним співробітництвом в умовах прискореної євроінтеграції України залишається недостатньо дослідженим. Потребують поглибленого аналізу

стратегічні напрями трансформації інституційної архітектури, координаційних процедур та фінансових механізмів транскордонного співробітництва.

Постановка завдання. Метою статті є визначення стратегічних напрямів модернізації механізмів державного управління транскордонним співробітництвом України в контексті європейської інтеграції та розробка рекомендацій щодо їх практичної реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Модернізація механізмів державного управління транскордонним співробітництвом передбачає системну трансформацію шести взаємопов'язаних напрямів, що визначають архітектуру та функціональність всієї системи управління міжнародною співпрацею на регіональному рівні. Ця трансформація ґрунтується на принципах багаторівневого управління, координації та інтеграції, що забезпечують синергетичний ефект від взаємодії різних компонентів системи [5]. Кожен із стратегічних напрямів має специфічне функціональне призначення, проте їх реалізація повинна здійснюватися в комплексі для досягнення максимальної ефективності модернізаційних процесів. Концептуальна основа та обґрунтування кожного з визначених напрямів представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Стратегічні напрями модернізації механізмів державного управління транскордонним співробітництвом та їх концептуальне обґрунтування

№	Стратегічний напрям	Обґрунтування
1	Інституційна модернізація	Обґрунтовує як фундаментальну передумову координованості
2	Нормативно-правове забезпечення	Підкреслює необхідність гармонізації з ЄС стандартами
3	Фінансово-економічні механізми	Акцентує на сталості та масштабованості проєктів
4	Цифрова трансформація	Висвітлює переваги для якості управлінських рішень
5	Розвиток людського капіталу	Позиціонує як стратегічний чинник ефективності
6	Моніторинг та оцінювання	Визначає як інструментальну основу для прийняття рішень

Джерело: складено авторами

Аналіз представлених у табл. 1 стратегічних напрямів засвідчує системний характер модернізації механізмів державного управління транскордонним співробітництвом. Кожен напрям має специфічне функціональне призначення: інституційна модернізація створює організаційну основу, нормативно-правове забезпечення формує регулятивне середовище, фінансово-економічні механізми забезпечують ресурсну базу, цифрова трансформація підвищує ефективність процесів, розвиток людського капіталу гарантує якісне виконання, а моніторинг та оцінювання забезпечують зворотний зв'язок. Взаємодоповнюючий характер цих напрямів формує цілісну концептуальну модель трансформації системи управління транскордонним співробітництвом відповідно до європейських стандартів.

Розглянемо стратегічні напрями модернізації механізмів державного управління транскордонним співробітництвом більш детально:

1. Створення ефективної інституційної моделі управління транскордонним співробітництвом є фундаментальною передумовою для забезпечення координованості та результативності міжнародної співпраці на регіональному рівні. Ефективне управління транскордонним співробітництвом потребує створення багаторівневої інституційної системи, що забезпечує координацію між центральними органами виконавчої влади, регіональними структурами та місцевими громадами [1; 6]. Першочерговим завданням є створення Міжвідомчої координаційної ради з питань транскордонного співробітництва при Кабінеті Міністрів України, яка б забезпечила горизонтальну координацію діяльності різних відомств. На регіональному рівні доцільно створити спеціалізовані структурні підрозділи в обласних державних адміністраціях, відповідальні за планування, реалізацію та моніторинг транскордонних проєктів. Ці підрозділи мають бути укомплектовані кваліфікованими фахівцями, що володіють знаннями в галузі європейського права, проєктного менеджменту та міжнародного співробітництва. Особливу увагу слід приділити розвитку єврорегіонів як основних інституційних форм транскордонного співробітництва. Необхідно забезпечити їх правову інституалізацію через ратифікацію Протоколу № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, що надасть єврорегіонам статус юридичних осіб.

2. Формування сучасної правової основи транскордонного співробітництва є необхідною умовою гармонізації національних механізмів управління з європейськими стандартами та принципами міжнародної співпраці [8]. Модернізація правової бази транскордонного співробітництва має здійснюватися відповідно до принципів та стандартів Ради Європи. Пріоритетним є прийняття нового Закону України «Про транскордонне співробітництво», який би врахував сучасні європейські підходи та усунув прогалини чинного законодавства. Ключові елементи нової правової моделі мають включати чітке розмежування повноважень різних рівнів влади у сфері транскордонного

співробітництва, механізми координації між державними органами та органами місцевого самоврядування, процедури укладання угод про транскордонне співробітництво, а також систему фінансування транскордонних проєктів. Необхідно також гармонізувати національне законодавство з правовим надбанням ЄС у сфері регіональної політики та згуртованості, зокрема в частині принципів програмування, партнерства, концентрації та доповнюваності.

3. Розбудова диверсифікованої системи фінансового забезпечення транскордонного співробітництва є ключовою умовою для забезпечення сталості та масштабованості міжнародних проєктів регіонального розвитку. Створення ефективної системи фінансування транскордонного співробітництва передбачає диверсифікацію джерел фінансування та запровадження принципу співфінансування [8]. Доцільно створити Державний фонд розвитку транскордонного співробітництва, що акумулював би кошти державного бюджету, місцевих бюджетів, міжнародних донорів та приватного сектору. Важливим елементом є впровадження системи грантового фінансування малих транскордонних проєктів, що дозволить залучити до співпраці громадські організації, освітні заклади та малі підприємства. Такі механізми успішно функціонують у рамках програм транскордонного співробітництва ЄС, зокрема Interreg. Необхідно також розвивати інноваційні фінансові інструменти, такі як фонди територіального розвитку, револьверні фонди, публічно-приватне партнерство в транскордонних проєктах [13–15]. Це дозволить мобілізувати додаткові ресурси для реалізації масштабних інфраструктурних та економічних проєктів.

4. Імплементация цифрових технологій у процеси управління транскордонним співробітництвом забезпечує підвищення оперативності, прозорості та якості прийняття управлінських рішень у сфері міжнародної співпраці. Впровадження цифрових технологій у сферу управління транскордонним співробітництвом є необхідною умовою підвищення його ефективності [9]. Першочерговим завданням є створення єдиної інформаційної системи управління транскордонними проєктами, що забезпечить прозорість процедур подання, розгляду та реалізації проєктів. Доцільно розробити цифрову платформу для взаємодії українських та європейських партнерів, яка включатиме модулі пошуку партнерів, розробки проєктних пропозицій, моніторингу реалізації проєктів та обміну кращими практиками. Така платформа має бути інтегрована з аналогічними європейськими системами для забезпечення оперативної взаємодії. Важливим напрямом є впровадження технологій штучного інтелекту для аналізу ефективності транскордонних проєктів, прогнозування тенденцій регіонального розвитку та оптимізації розподілу ресурсів між різними напрямками співпраці.

5. Формування професійних компетентностей кадрового потенціалу у сфері транскордонного співробітництва є стратегічним чинником забезпечення ефективності та якості управління міжнародними проєктами регіонального розвитку. Успішна модернізація механізмів управління транскордонним співробітництвом неможлива без підвищення професійної компетентності кадрів. Необхідно створити систему підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері транскордонного співробітництва, що включатиме як теоретичні знання, так і практичні навички управління міжнародними проєктами. Доцільно налагодити співпрацю з європейськими навчальними закладами та організаціями для обміну досвідом та стажування українських фахівців. Особливу увагу слід приділити вивченню європейських стандартів проєктного менеджменту, фінансового управління та моніторингу і оцінювання проєктів. Важливим елементом є створення мережі експертів з транскордонного співробітництва, що забезпечить консультативну підтримку регіональних та місцевих органів влади при розробці та реалізації транскордонних проєктів.

6. Ефективність транскордонного співробітництва значною мірою залежить від наявності дієвої системи моніторингу та оцінювання, яка виступає інструментальною основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та корегування стратегій міжнародної співпраці. Система моніторингу та оцінювання функціонує як цілісний механізм контролю якості та результативності транскордонних ініціатив, забезпечуючи можливість своєчасного виявлення проблемних аспектів та потенціалу для покращення співробітництва між прикордонними регіонами різних держав.

Розроблений методичний підхід до системи моніторингу та оцінювання транскордонного співробітництва базується на використанні чітко визначених індикаторів для відображення як кількісних, так і якісних результатів співпраці (рис. 1). Методологічна основа цієї системи ґрунтується на принципах комплексності, систематичності та об'єктивності оцінювання, що дозволяє сформулювати цілісне уявлення про стан та динаміку розвитку транскордонних відносин. Індикаторна система включає п'ять ключових груп показників: економічний розвиток прикордонних територій, рівень транскордонної мобільності населення, обсяги транскордонної торгівлі, кількість і якість реалізованих проєктів, а також ступінь задоволеності населення результатами співпраці. Перша група показників охоплює індикатори економічного зростання, рівня зайнятості, інвестиційної активності та розвитку інфраструктури в прикордонних регіонах. Друга група включає статистичні дані щодо міграційних потоків, туристичних відвідувань, академічної мобільності та культурних обмінів між прикордонними територіями. Третя група показників відображає динаміку торговельних відносин, включаючи обсяги експорту та імпорту, диверсифікацію товарної структури та розвиток торговельної інфраструктури.

Четверта група індикаторів характеризує проектну діяльність через кількісні та якісні параметри реалізованих ініціатив, їх вплив на розвиток співробітництва та досягнення поставлених цілей.

Концептуалізація: визначення цілей та завдань; розробка методологічної основи; формування концептуальної моделі; встановлення принципів системи

Індикаторна база: розробка системи індикаторів; кількісні та якісні показники; критерії оцінювання; стандартизація вимірювання

Операціоналізація: збір та обробка даних; моніторинг процесів; систематичне спостереження; документування результатів

Оцінювання: незалежна експертиза; міжнародні стандарти; валідація результатів; верифікація даних

Рис. 1. Методичний підхід до системи моніторингу та оцінювання транскордонного співробітництва

Джерело: запропоновано авторами

П'ята група показників базується на соціологічних дослідженнях та опитуваннях населення прикордонних регіонів щодо їх оцінки результатів транскордонного співробітництва. Результати таких оцінок становлять аналітичну основу для корегування стратегій та підходів до організації транскордонного співробітництва, що забезпечує безперервне вдосконалення системи управління.

Висновки проведеного дослідження. Модернізація механізмів державного управління транскордонним співробітництвом в контексті європейської інтеграції потребує комплексного підходу, що охоплює інституційні, правові, фінансові та технологічні аспекти. Стратегічними напрямками такої модернізації є створення багаторівневої системи координації, гармонізація законодавства з європейськими стандартами, диверсифікація джерел фінансування, цифрова трансформація управлінських процесів, розвиток людського капіталу та впровадження ефективних механізмів моніторингу.

Реалізація зазначених напрямів дозволить підвищити ефективність використання потенціалу транскордонного співробітництва для прискорення соціально-економічного розвитку прикордонних територій, поглиблення інтеграційних процесів та наближення України до європейських стандартів регіонального управління.

Успішність модернізації залежатиме від політичної волі керівництва держави, активної участі регіональних та місцевих органів влади, а також підтримки з боку громадянського суспільства та міжнародних партнерів. Подальші дослідження мають зосередитися на розробці детальних планів імплементації запропонованих стратегічних напрямів та оцінці їх потенційного впливу на регіональний розвиток.

Література

1. Борщевський В. В., Куцаб-Бонк К. Інституційна пастка транскордонної дивергенції: причини формування та засоби усунення. *Регіональна економіка*. 2016. № 4. С. 108-117.
2. Варналій З. С., Васильців Т. Г., Левицька О. О. Міграційна безпека держави як основа збереження та розвитку інтелектуального капіталу економіки України. *Економіка України*. 2022. № 9(730). С. 3-20. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.09.003>.
3. Васильців Т. Г., Левицька О. О. Ідентифікація просторових дисбалансів та ризиків розвитку регіональних ринків праці України в умовах сучасних дестабілізаційних процесів. *Регіональна економіка*. 2023. № 4(110). С. 35-45. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-4-4>.
4. Гоблик В. В. Спільні транскордонні регіони України та ЄС: зовнішньоекономічний аспект : монографія. Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, 2012. 305 с.
5. Мікула Н. А., Засадко В. В. Транскордонне співробітництво України в контексті євроінтеграції : монографія. Київ : НІСД, 2014. 316 с.
6. Химинець В. В., Головка А. А., Мірус О. І. Транскордонне співробітництво як інструмент місцевого та регіонального розвитку : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2021. 47 с.
7. Шилепницький П. І. Державно-приватне партнерство у транскордонному співробітництві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 11. С. 10-15.
8. Кузьмін О. Є. Проблеми і перспективи розвитку транскордонного співробітництва в умовах європейської інтеграції України. *Бізнес Інформ*. 2017. № 2. - С. 45-49.
9. Юринєць О. В., Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Проблеми і перспективи розвитку транскордонного співробітництва в умовах європейської інтеграції України. *Бізнес Інформ*. 2017. № 2. С. 45-49.
10. Bufon M. Cross-Border Policies and Spatial and Social Integration: Between Challenges and Problems. *European Spatial Research and Policy*. 2011. № 18(2). P. 29-45. DOI: <https://doi.org/10.2478/v10105-011-0011-2/>.
11. Durand F., Decoville A., Knippschild R. Everything all Right at the Internal EU Borders. The Ambivalent Effects of Cross-Border Integration and the Rise of euroscepticism. *Geopolitics*. 2020. Iss. 25(3). P. 587-608. DOI: <https://doi.org/10.1080/14650045.2017.1382475>.
12. Chilla T., Lambracht M. Institutional mapping of cross-border cooperation. INTERREG programme analyses with KEEP data. *European Planning Studies*. 2023. № 31(4). P. 700-718. DOI: <https://doi.org/10.1080/09654313.2022.2058321>.
13. Сімків Л. Є., Андрусів У. Я. Регулювання диспропорційності економічного зростання регіонів України. *Ефективна економіка*. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/20.pdf (дата звернення: 23.11.2024).
14. Concentration of entrepreneurial activity in the regions of Ukraine in the context of sustainable development / Simkiv L., Andrusiv U., Kupalova H., Goncharenko N., Dzoba O., Yushkevych O. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 3(44). P. 347-356. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.44.2022.3776>.
15. Socio-economic development in the context of using reasonable specialization in the economy of Ukraine / Andrusiv U., Zelinska H., Galtsova O., Seleznova O., Bahorka M., Yurchenko N. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. No. 2(43). P. 248-258. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3729>.

References

1. Borshchevskiy, V.V. and Kutsab-Bonk, K. (2016), "Institutional trap of cross-border divergence: causes of formation and means of elimination", *Rehionalna ekonomika*, no. 4, pp. 108-117.
2. Varnalii, Z.S., Vasylytsiv, T.H. and Levytska, O.O. (2022), "Migration security of the state as a basis for preserving and developing the intellectual capital of Ukraine's economy", *Ekonomika Ukrainy*, no. 9(730), pp. 3-20, DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.09.003>.
3. Vasylytsiv, T.H. and Levytska, O.O. (2023), "Identification of spatial imbalances and risks of development of regional labor markets of Ukraine under modern destabilization processes", *Rehionalna ekonomika*, no. 4(110), pp. 35-45, DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-4-4>.
4. Hoblyk, V.V. (2012), *Spilni transkordonni rehiony Ukrainy ta YeS: zovnishnoekonomichnyi aspekt* [Joint cross-border regions of Ukraine and the EU: foreign economic aspect], monograph, Instytut rehionalnykh doslidzhen NAN Ukrainy, Lviv, Ukraine, 305 p.
5. Mikula, N.A. and Zasadko, V.V. (2014), *Transkordonne spivrobitnytstvo Ukrainy v konteksti yevrointehratsii* [Cross-border cooperation of Ukraine in the context of European integration], monograph, NISD, Kyiv, Ukraine, 316 p.
6. Khymynets, V.V., Holovka, A.A. and Mirus, O.I. (2021), *Transkordonne spivrobitnytstvo yak instrument mistsevoho ta rehionalnoho rozvytku* [Cross-border cooperation as an instrument of local and regional development], analytical report, NISD, Kyiv, Ukraine, 47 p.
7. Shylepnytskyi, P.I. (2016), "Public-private partnership in cross-border cooperation", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 11, pp. 10-15.
8. Kuzmin, O.Ye. (2017), "Problems and prospects of cross-border cooperation development in the context of Ukraine's European integration", *Biznes Inform*, no. 2, pp. 45-49.
9. Yurynets, O.V., Kuzmin, O.Ye. and Melnyk, O.H. (2017), "Problems and prospects of cross-border cooperation development under European integration of Ukraine", *Biznes Inform*, no. 2, pp. 45-49.
10. Bufon, M. (2011), "Cross-Border Policies and Spatial and Social Integration: Between Challenges and Problems", *European Spatial Research and Policy*, no. 18(2), pp. 29-45, DOI: <https://doi.org/10.2478/v10105-011-0011-2>.
11. Durand, F., Decoville, A. and Knippschild, R. (2020), "Everything all Right at the Internal EU Borders. The Ambivalent Effects of Cross-Border Integration and the Rise of euroscepticism", *Geopolitics*, Iss. 25(3), pp. 587-608, DOI: <https://doi.org/10.1080/14650045.2017.1382475>.
12. Chilla, T. and Lambracht, M. (2023), "Institutional mapping of cross-border cooperation. INTERREG programme analyses with KEEP data", *European Planning Studies*, no. 31(4), pp. 700-718, DOI: <https://doi.org/10.1080/09654313.2022.2058321>.
13. Simkiv, L.Ye. and Andrusiv, U.Ya. (2021), "Regulation of disproportionality of economic growth of Ukrainian regions", *Efektivna ekonomika*, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/20.pdf (access date November 23, 2024).
14. Simkiv, L., Andrusiv, U., Kupalova, H., et al. (2022), "Concentration of entrepreneurial activity in the regions of Ukraine in the context of sustainable development", *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no. 3(44), pp. 347-356, DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.44.2022.3776>.
15. Andrusiv, U., Zelinska, H., Galtsova, O. et al. (2022), "Socio-economic development in the context of using reasonable specialization in the economy of Ukraine", *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no. 2(43), pp. 248-258, DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3729>.

Андрусів У.Я., Графська О.І.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТРАНСКОРДОННИМ СПІВРОБІТНИЦТВОМ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Мета. Визначення стратегічних напрямів модернізації механізмів державного управління транскордонним співробітництвом України в контексті європейської інтеграції та розробка рекомендацій щодо їх практичної реалізації.

Методи дослідження. У дослідженні використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: системний аналіз – для дослідження структури та взаємозв'язків механізмів державного управління; порівняльний аналіз – для зіставлення вітчизняних та європейських практик транскордонного співробітництва; інституційний аналіз – для вивчення організаційних форм та правових механізмів; метод експертних оцінок – для визначення пріоритетних напрямів модернізації.

Результати дослідження. Проаналізовано сучасний стан інституційного забезпечення транскордонного співробітництва та виявлено ключові недоліки: недосконалість координаційних механізмів, обмежену інституційну спроможність регіональних органів влади, недостатній рівень адаптації національного законодавства до європейських норм. Визначено шість взаємопов'язаних стратегічних напрямів модернізації: інституційну трансформацію, гармонізацію нормативно-правової бази, диверсифікацію фінансових механізмів, цифровізацію управлінських процесів, розвиток людського капіталу, впровадження систем моніторингу та оцінювання.

Наукова новизна результатів дослідження. Удосконалено методичний підхід до системи моніторингу та оцінювання транскордонного співробітництва на основі комплексу взаємопов'язаних кількісних та якісних індикаторів, що на відміну від існуючих базується на п'ятикомпонентній структурі показників (економічних, соціальних, торговельних, проектних та громадської думки) з інтеграцією міжнародних стандартів оцінювання та дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо корегування стратегій міжнародної співпраці й підвищення результативності транскордонних ініціатив.

Практична значущість результатів дослідження. Результати можуть бути використані центральними органами виконавчої влади для розробки стратегічних документів у сфері транскордонного співробітництва, регіональними та місцевими органами влади для удосконалення управлінських практик, науковими установами для подальших досліджень євроінтеграційних процесів. Запропоновані рекомендації сприятимуть підвищенню ефективності використання ресурсів міжнародної технічної допомоги та прискоренню процесів підготовки України до членства в Європейському Союзі.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, державне управління, європейська інтеграція, модернізація, інституційні механізми, єврорегіони, регіональна політика, координація, цифрова трансформація, міжнародні проекти.

Andrusiv U.Ya., Hrafska O.I.

STRATEGIC DIRECTIONS FOR MODERNIZING PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS OF CROSS-BORDER COOPERATION IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Purpose. To identify strategic directions for modernizing the mechanisms of public administration of cross-border cooperation in Ukraine in the context of European integration and to develop recommendations for their practical implementation.

Methodology of research. The study employed a complex of general scientific and special methods: systems analysis - to examine the structure and interrelations of public administration mechanisms; comparative analysis - to compare domestic and European practices of cross-border cooperation; institutional analysis - to study organizational forms and legal mechanisms; expert evaluation method - to determine priority directions for modernization.

Findings. The current state of institutional support for cross-border cooperation has been analyzed and key shortcomings identified: imperfection of coordination mechanisms, limited institutional capacity of regional authorities, insufficient level of adaptation of national legislation to European norms. Six interrelated strategic directions for modernization have been determined: institutional transformation, harmonization of the regulatory and legal framework, diversification of financial mechanisms, digitalization of management processes, human capital development, implementation of monitoring and evaluation systems.

Originality. Improved methodological approach to the system of monitoring and evaluation of cross-border cooperation based on a complex of interrelated quantitative and qualitative indicators, which, unlike existing ones, is based on a five-component structure of indicators (economic, social, trade, project-based, and public opinion) with integration of international evaluation standards and allows making informed management decisions regarding the adjustment of international cooperation strategies and enhancing the effectiveness of cross-border initiatives.

Practical value. The results can be used by central executive authorities for developing strategic documents in the field of cross-border cooperation, by regional and local authorities for improving management practices, by research institutions for further studies of European integration processes. The proposed recommendations will contribute to improving the efficiency of international technical assistance resources utilization and accelerating Ukraine's preparation processes for European Union membership.

Key words: cross-border cooperation, public administration, European integration, modernization, institutional mechanisms, euroregions, regional policy, coordination, digital transformation, international projects.